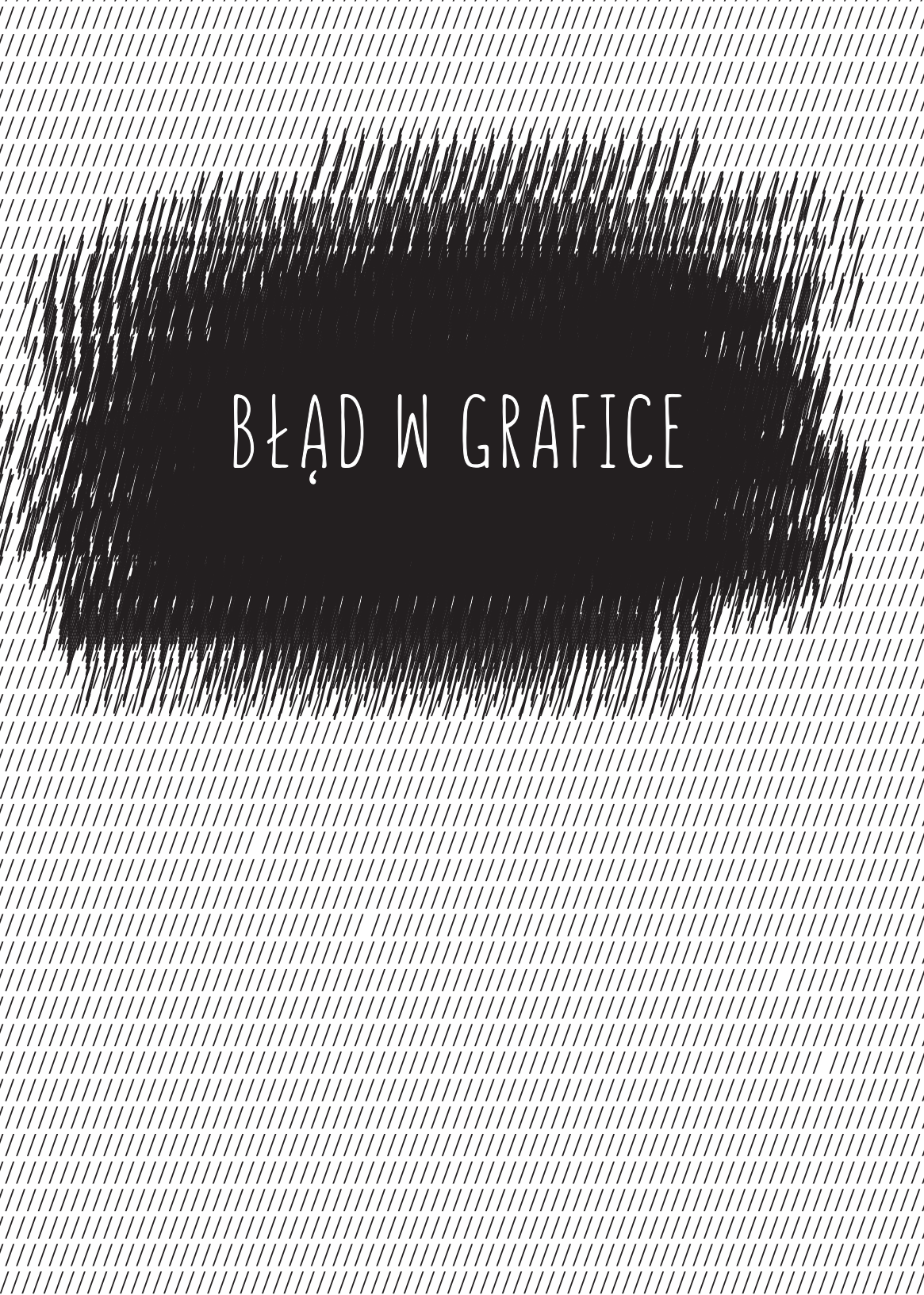

BŁĄD W GRAFICE

C I E S Z Y N

KOŁO ARTYSTYCZNO — NAUKOWE
DRZEWORYTNIKÓW I LINORYTNIKÓW „DEHA”
UNIWERSYTET ŚLĄSKI
INSTYTUT SZTUKI W CIESZYNIE

prof. Joanna Piech-Kalarus
dr Natalia Pawlus

K A T O W I C E

PRACOWNIA DRUKU WYPUKŁEGO
AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

prof. Mariusz Pałka
mgr Izabela Łęska

////////////////////

////////////////////

Błąd jest nieodzownym etapem w procesie uczenia się, poznawania. Pomyłki w dziedzinie grafiki, w odróżnieniu od błędów popełnianych w innych obszarach aktywności człowieka: naukowej, politycznej, wychowawczej, *et cetera, et cetera*, nie przynoszą zazwyczaj żadnych wymiernych szkód. Paradoksalnie, częstokroć stymulując wyobraźnię, pchają nas w nowe, nieodkryte dotąd rejony eksploracji i odsłaniając zatajone konteksty, determinują ciekawe, niestereotypowe rozwiązania.

Proces twórczy to między innymi *otwartość na doświadczenie*, ale także *mobilność reakcji*, to intelektualna gotowość do wychodzenia poza schematy. O pomyślnym przebiegu odradzania się po niepowodzeniu rozstrzyga odwaga, umiejętność kreatywnego podejmowania decyzji, oraz w przypadku tzw. twórczości, otwartość na niekonwencjonalność skojarzeń.

Bowiem sukces, w tym wypadku satysfakcjonująca finalizacja projektu, to przede wszystkim umiejętność przechodzenia *od porażki do porażki bez utraty entuzjazmu*, a tego zważywszy na objętość i poziom zaprezentowanych prac, naszym młodym artystom, realizującym wspólny, międzyuczelniany projekt pt. *Błąd w grafice*, nie sposób odmówić.

prof. Joanna Piech-Kalarus

Błąd to z definicji działanie niezgodne z zasadami, które przynosi złe skutki.

Mamy z tymi zasadami i wzorem postępowania do czynienia od początku naszego społecznego dojrzewania. Jesteśmy wychowywani i pouczeni jak żyć, aby unikać błędów. Ale rzeczywistość stawia przed nami wciąż nowe wymagania, które domagają się przekraczania granic rutyny i rozwoju w każdej dziedzinie naszego życia. Obszar sztuki jest dla takich poszukiwań szczególnie wdzięcznym polem. Już nawet na poziomie studiów, gdy studenci opanowali podstawy poszczególnych technik, mogą dokonywać eksperymentów w obszarze odnajdywania nowych środków wyrazu. Ważną kwestią tego etapu jest świadomość procesu twórczego, jako baza przyszłego dojrzałego artysty.

Błądny po staropolsku oznacza błądzący.

Ideą projektu *Błąd w grafice* było powierzenie prawie całej odpowiedzialności za efekt końcowy studentom i nieco starszym od nich opiekunom, asystentom. Byliśmy, jako profesorowie, jedynie obserwatorami, gdyż wtrącanie się i prowadzenie studenta *za rączkę* byłoby zaprzeczeniem tej idei. Realizacje powstały samodzielnie poza oficjalnym programem naszych pracowni, bez ingerencji i korekt. Czy popełniliśmy błąd pedagogiczny poszerzając obszar i przestrzeń pracowni dydaktycznej? A jeżeli popełniliśmy, to czy zaprzeczyło to zdolności studentów do samokorekty i postępowania według swojej intuicji? Ostatecznie w ramach podsumowania projektu nasze obopólnie podjęte ryzyko będzie poddane ocenie odbiorców.

prof. Mariusz Pátka

CHCEMY ZOSTAĆ ZASKOCZENI PRZEZ GRAFIKĘ! //

Skaza na matrycy, defekt odbitki czy usterka w trakcie procesu tworzenia potraktowane nie jako uchybienie czy ewidentna wada, ale jako potencja dla rozszerzenia możliwości technicznych i poznawczych w obrębie grafiki.

Podejście takie wychodzi z założenia wyższości konceptu nad estetyką.

Tym co posiada wartość jest sama idea, podjęte działanie, proces tworzenia raczej niż czysto plastyczny program, aczkolwiek ten ostatni wykluczony nie zostaje. Zakładamy pewien margines tolerancji dla warsztatowych uchybień, które rozumiane jako wartość merytoryczna stają się równoprawnym elementem poszczególnych realizacji. Tym samym odkrywamy nowe środki wyrazu i przekuwamy je na korzyść niebanalnych rozwiązań plastycznych, które zazwyczaj traktowane jako omyłki zostają ignorowane. Chcemy te przeinaczenia, gafy, lapsusy traktować jako pełnoprawne zjawiska ikonograficzne.

Tytułowy błąd ma prowokować do różnego rodzaju przemyśleń, które w ostatecznych projektach pokazują nieznane oblicze warsztatu. Tym samym wchodzimy na interesujący obszar semantyki warsztatu, który pozwala dostrzec piękno i potencjał błędu technologicznego, a zarazem pokazać konceptualne podejście młodych artystów, które wyznacza ramy dla nowych zjawisk. Pozwalamy pełnoprawnie wybrzmieć zjawiskom, które mogą znacznie rozszerzyć pole poszukiwań w obrębie grafiki warsztatowej.

Zagadnienie błędu odnosi się zarówno do treści, jak i do formy prac.

Twórcom pozostawiamy dowolność w jego interpretacji. Jesteśmy nastawieni na eksperyment, a potknięcia i nieudane próby traktujemy jako nieodłączny element procesu twórczego. Zrealizowane prace mają za zadanie kontestować tradycyjny warsztat, zgłębiać nieznane aspekty technik graficznych. Nasz projekt ma umożliwić prezentację różnorodnych postaw, w nadziei na ukazanie skali zjawiska i innowacyjnego podejścia do grafiki. Podkreślając długość procesu twórczego, jesteśmy otwarci na wiele rodzajów działań – działania minimalistyczne i konceptualne, instalacje oraz obiekty graficzne, a także działania performatywne.

I z a b e l a ł ę s k a

PROCEDURA
ROZWIĄZANIE
MOŻLIWOŚĆ
PODEJŚCIE
TECHNIKA
PRZEBIEG
METODA
SPOSÓB
SYSTEM
FORMA

//////////////////// BARTŁOMIEJ LIPIŃSKI

o p i s Czysta matryca, farba, mleczko czyszczące i nieregularny ruch wałka składają się na barwną grafikę pełną wypadkowych, losowych elementów. Praca o charakterze abstrakcyjnym, formy kojarzące się z mikroświatem bądź kosmosem. Błąd kryje się pod nietypowym sposobem wykonania.

m a t r y c a linoleum, bez wycięć ani żłobień

o d b i t k a w celu uzyskania charakterystycznych wzorów, oprócz farby, użyte zostało mleczko czyszczące

ANNA PIKUŁA //////////////////////////////////

Prace są wynikiem wnikliwego badania matrycy gipsowej, obserwowaniem pojawiających się błędów, a następnie świadomym ich wykorzystywaniem do tworzenia kolejnych kompozycji. Uzyskane grafiki są notatką pracy nad nową materią, jaką był dla mnie gips.

m a t r y c a matryce gipsowe o różnych kształtach, funkcjonują także jako oddzielne obiekty rzeźbiarskie

o d b i t k a odbitka ręczna na bibule japońskiej

o p i s

m a t r y c a

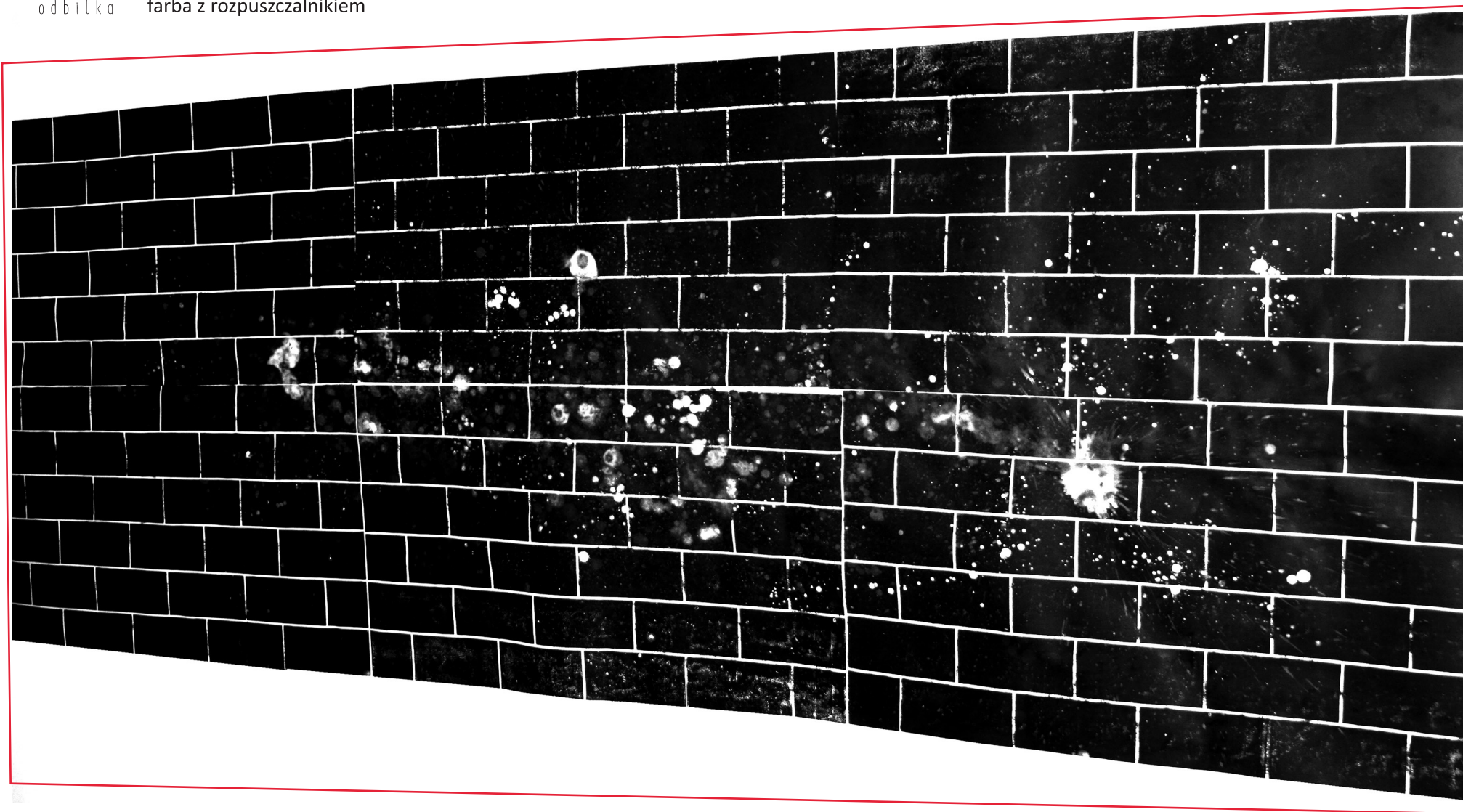
o d b i t k a

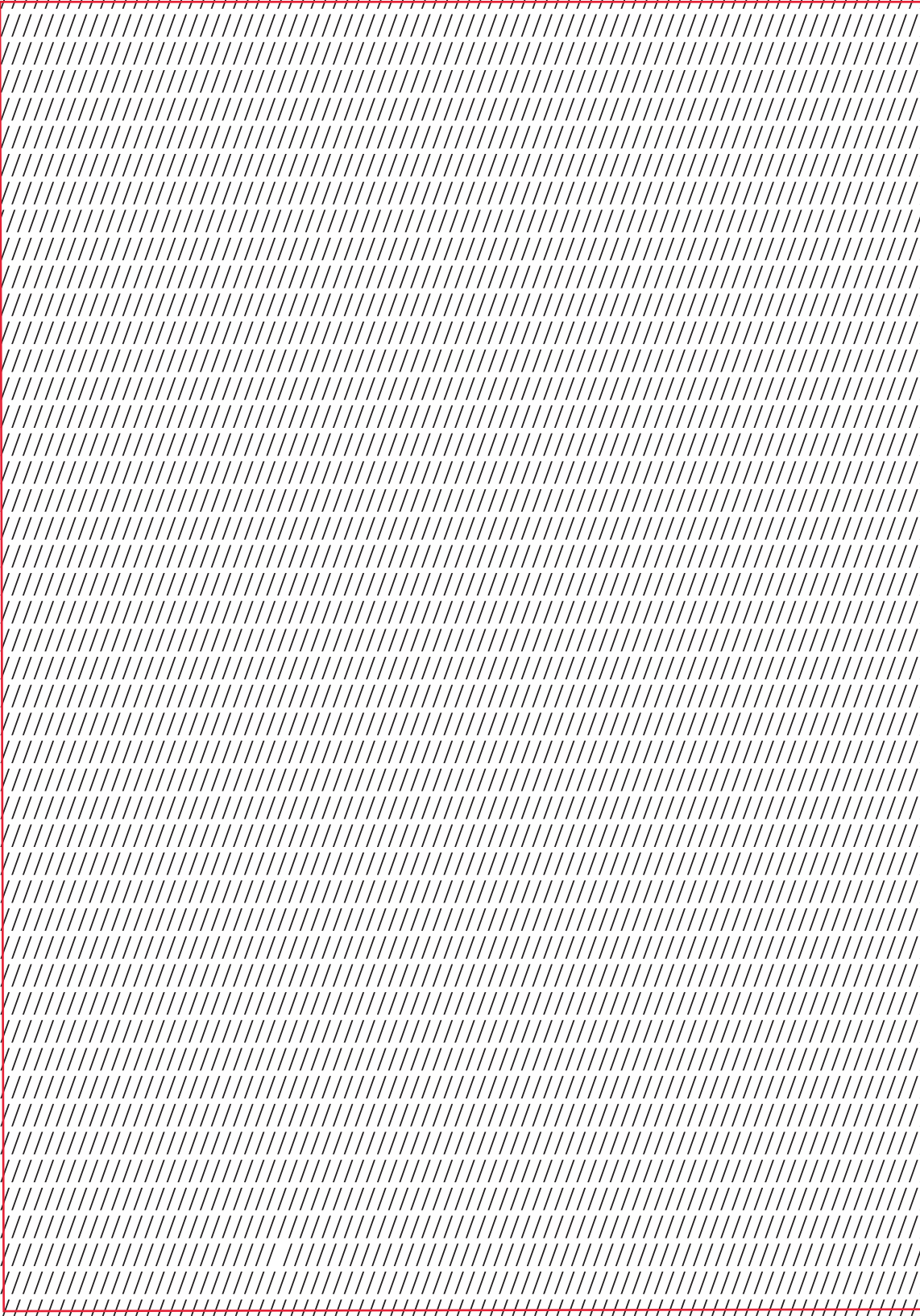

o p i s Mur, jako symbol wszelkich podziałów – klasowych, rasowych
oraz ideologicznych – często występujący w kulturze.

m a t r y c a linoleum, matryca jako moduł

o d b i t k a farba z rozpuszczalnikiem

Z N A K
K A N O N
O B J A W
C E C H A
L O G O
G E S T
T R O P
W Z Ó R
Ś L A D
R Y S

//////////////// NATALIA JAWORSKA

o p i s Początkiem rozważań nad moją pracą była typografia i jej zastosowanie w grafice. Jest to próba przedstawienia alfabetu pozbawionego warstwy językowej. Znak stał się abstrakcyjnym obrazem. Moim zamiarem jest skupienie uwagi odbiorcy na ornamentalnym, dekoracyjnym walorze pisma.

o d b i t k a na płótnie jutowym

MARTA JENDRZYCA //////////////////////////////////

Projekt dekonstruuje obraz *Matki Boskiej Częstochowskiej*, najbardziej rozpoznawalnej Świętej Ikony. Praca jest swojego rodzaju pastiszem, który skupia się nad fenomenem objawień, wątpliwych cudów oraz pareidolii, czyli dopatrywaniem się znanych kształtów, twarzy w przypadkowych szczegółach. Zderzenie przypadku z siłą ludzkiej wiary.

druk cyfrowy stanowi bazę pod odtisk linorytniczą o d b i t k a

//////////////////// MONIKA MACHA

o p i s Matryca nie wymaga odbitek i w tym znaczeniu traci swoją funkcję i staje się obiektem. Słowa *Aby każdy mógł zobaczyć* zostały napisane alfabetem Braille'a po to, aby każdy, kto może zobaczyć tę pracę, zastanowił się nad swoim patrzeniem na świat i dostrzeganiem rzeczy najważniejszych.

m a t r y c a formy odlane w silikonie sanitarnym

o d b i t k a odbijanie matrycy nie było tu zamiarem

GABRIELA WESEŁAK //////////////////

 Założeniem mojej pracy było odniesienie się do tekstów Jolanty Brach-Czainy o powietrzu. Fragmenty jej twórczości posłużyły mi jako baza a obiekt, który tworzę przedstawia nieczytelne słowa. Środkiem, który buduje moją pracę jest nieczytelność i przeźroczystość tekstu.

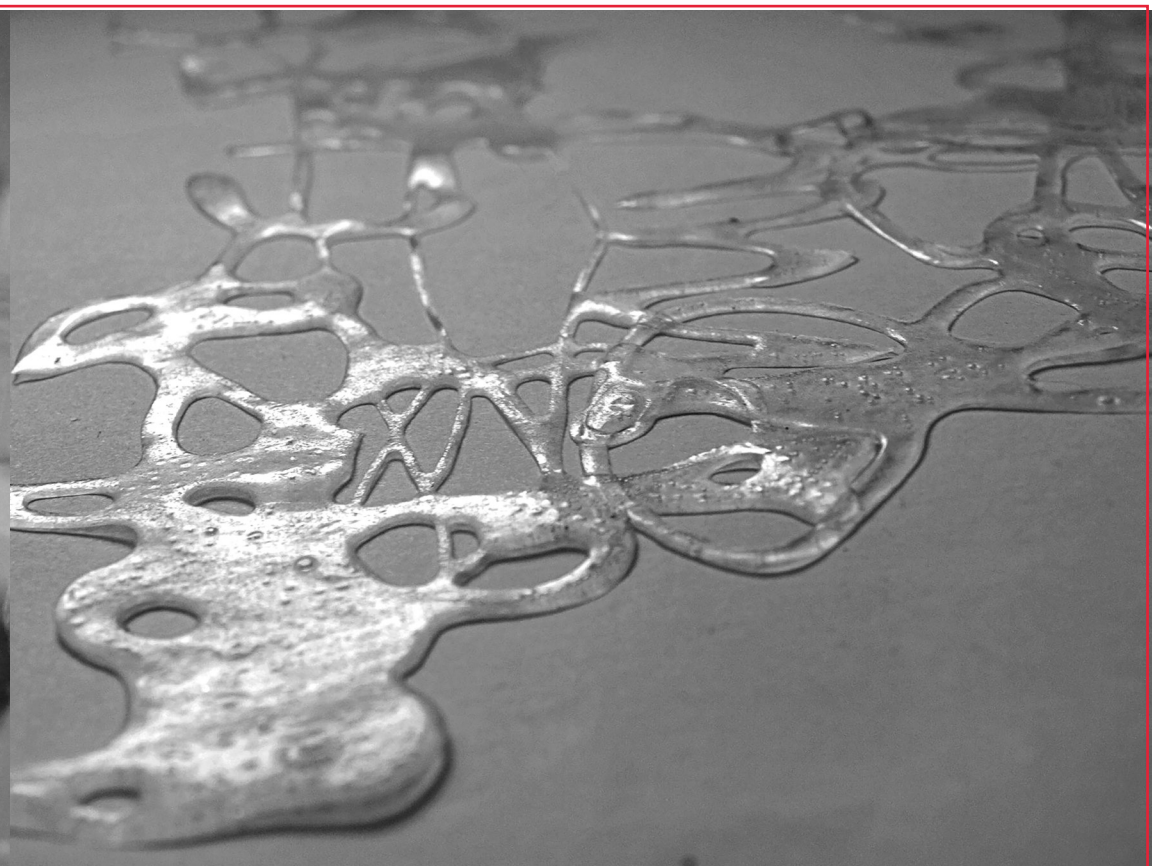
matryce z kleju wikol i kleju polimerowego

nie jest konieczna

o p i s

m a t r y c a

o d b i t k a

BEATA KOLARCZYK

////////////////////

Realizacja składa się z portretów słynnego Beatlesa i nawiązuje do przesłania piosenki *Imagine*. Wiele z odbitek ma znamiona błędu. Pojawia się też problem swistego błędu myślenia – na kilku portretach Lennona nabite zostały inne portety: Marksa, Lenina i Trockiego. Gdzie leży więc prawdziwy błąd?

opis

linoleum
200 odbitek

matryca
odbitka

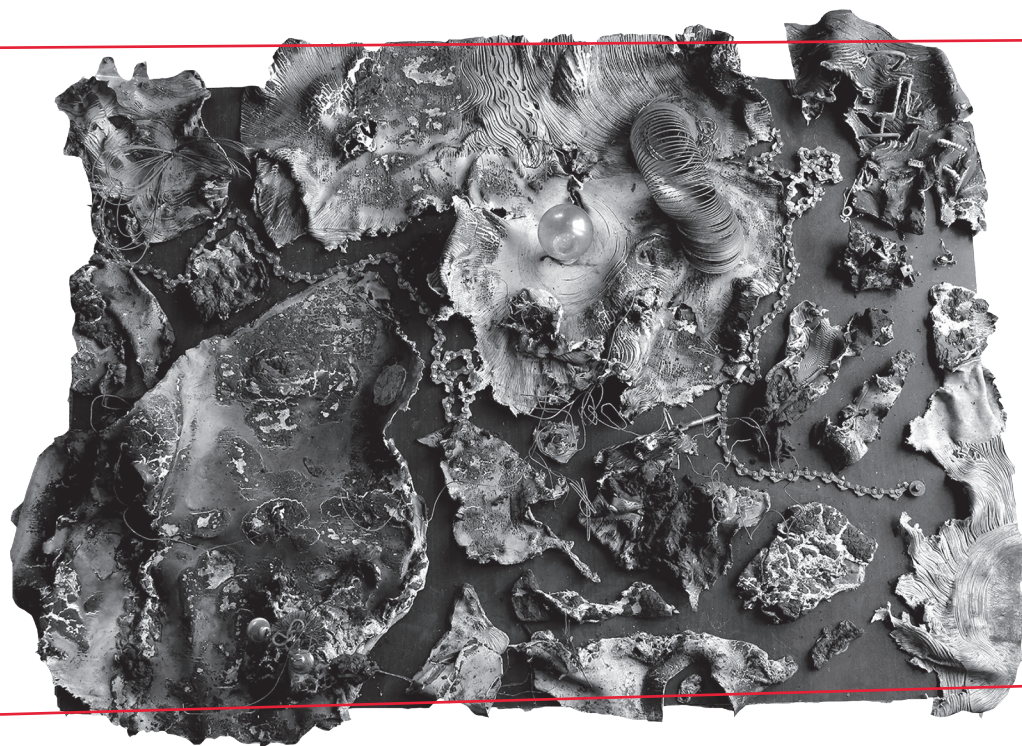

EGZEMPLARZ
PRZEDMIOT
PRZYKŁAD
MATERIA
SZTUKA
UNIKAT
OBIEKT
RZECZ
TREŚĆ
OKAZ

o p i s Matrycę traktuję jako zapis chwilowej rzeczywistości. Linoleum poddane deformacji doprowadziło do powstania nowej faktury i wartości graficznej, zostały w nim także zatopione różne przedmioty znalezione. Efektem końcowym jest obiekt przestrzenny, z którego nie jest możliwe wykonanie odbitki.

m a t r y c a linoleum, które zostało poddane działaniu wysokiej temperatury

o d b i t k a brak, matryca jest efektem końcowym

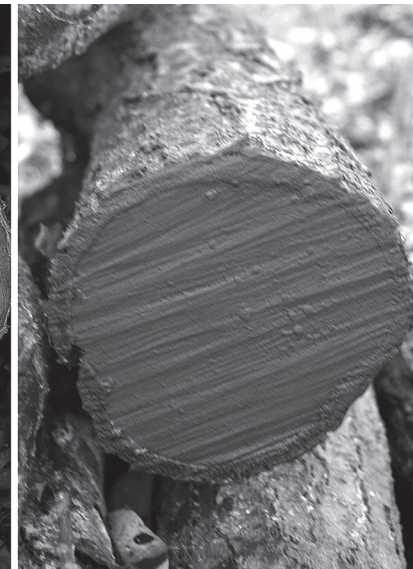
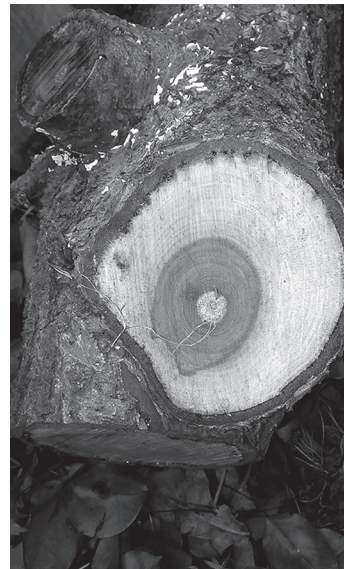
Zgłębiłam problem ingerencji człowieka w środowisko naturalne na przykładzie organizmu jakim jest las. Przedmiotem obserwacji jest kora drzew oraz różnego rodzaju szkody i zmiany w jej strukturze. Podczas wędrówek po lesie tworzę zapis miejsc szczególnych.

drzewa z okolic rodzinnego domu
w lesie posługiwałam się swoim własnym przenośnym warsztatem, odbitki ręczne

o p i s

m a t r y c a

o d b i t k a

////////////////

WERONIKA LALIK

o p i s

Dwie strony drzwi (jasna i ciemna) stanowią metaforę ludzkiego wnętrza. Człowiek jest przestrzenią myśli, uczuć i emocji, popełnia błędy, które odbijają piętno na jego osobowości.

m a t r y c a

drewniane drzwi jako matryca naturalna

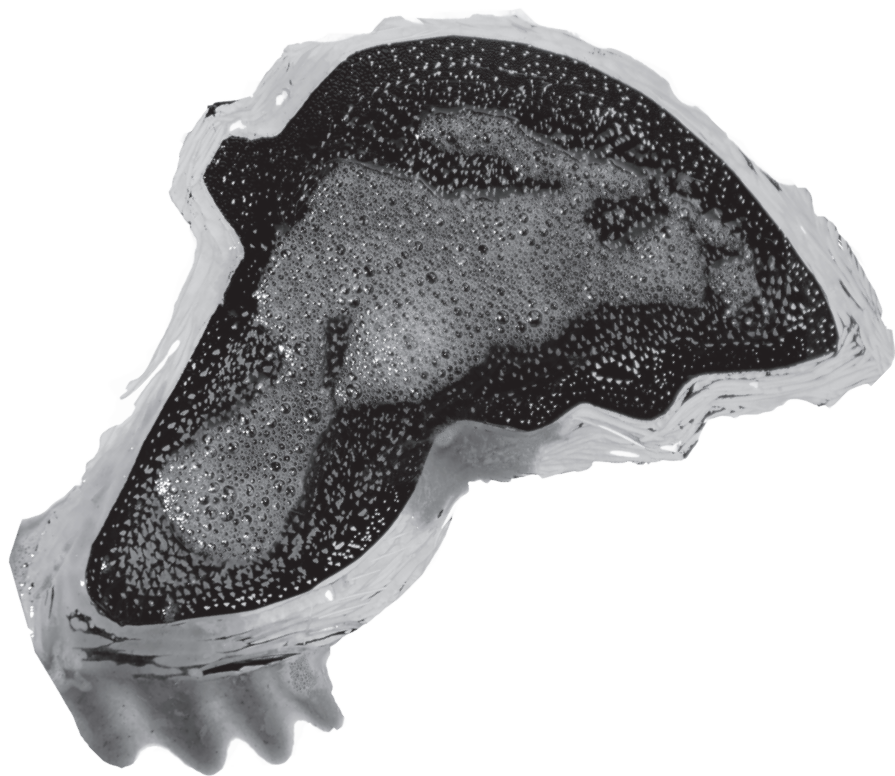

KONFIGURACJA
UKSZTAŁTOWANIE
ROZPLANOWANIE
UFORMOWANIE
KONSTRUKCJA
UŁOŻENIE
KSZTAŁT
POSTAĆ
UKŁAD
SIEĆ

//////////////////// ALEKSANDRA WILK

o p i s Skupiam uwagę na organach ciała ludzkiego symbolizujących pięć chorób cywilizacyjnych XXI wieku najczęściej zabijających ludzkość – wątrobę (alkoholizm), mózg (depresja), serce (zawał), płuco (nowotwór) i narząd rozrodczy (AIDS). Kombinezon wykonany został z kawałków ubrań autorki i ma wymiary przybliżone do jej ciała, ponieważ to na nim był zszywany.

m a t r y c a narządy ludzkiego ciała wycięte w linoleum, odbite za pomocą farby drukarskiej i środków czyszczących na tkance ze swetra

KRZYSZTOF KORAB

////////////////////

Zwielokrotnienie tych samych nakładających się na siebie wartości tworzy apłę czerni, która zaburza w wielu miejscach czytelność grafiki. Uzyskuję zupełnie inną jakość jak i inny odbiór wizualny grafiki. Całość zestawiam z wyjściowym modulem.

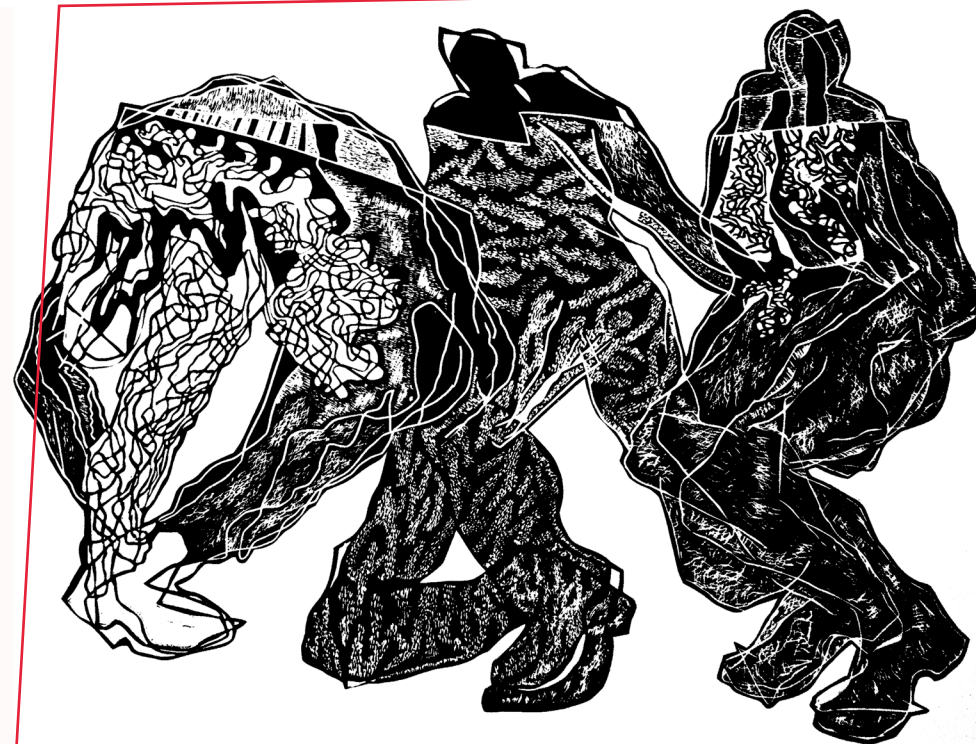
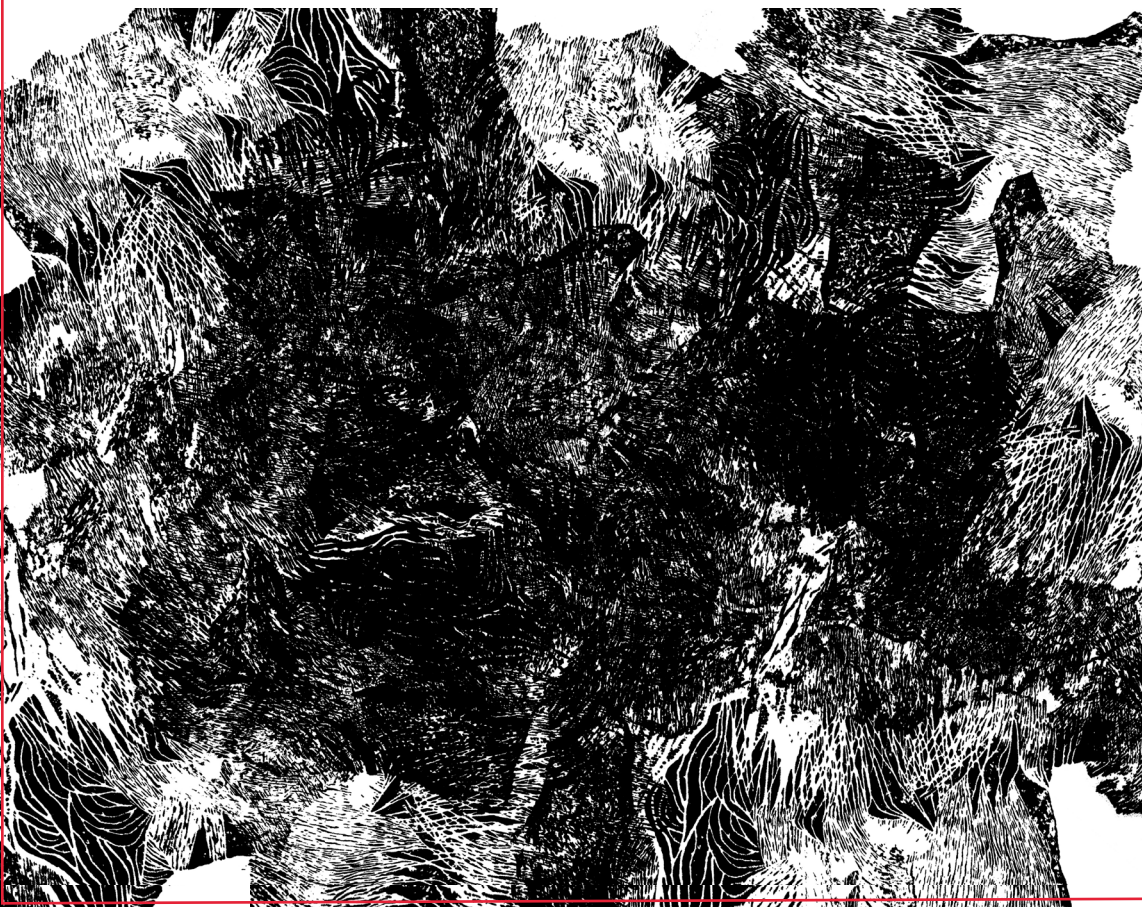
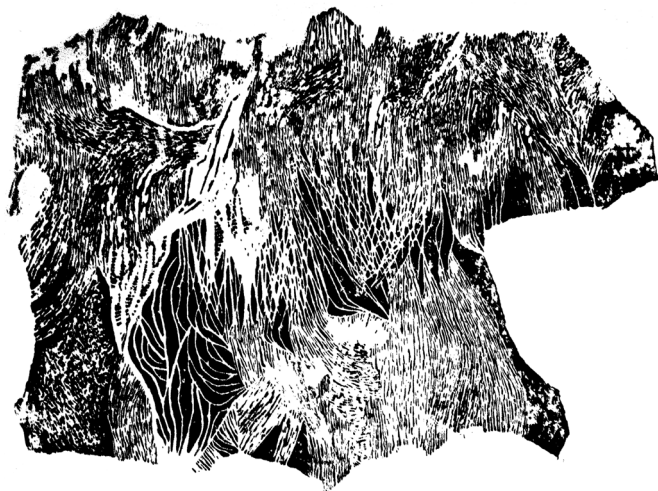
o p i s

linoleum oraz płyta gipsowa

m a t r y c a

multiplikacja jednej matrycy

o d b i t k a

////////////////////

KATARZYNA ŚWIERCZYŃSKA

o p i s

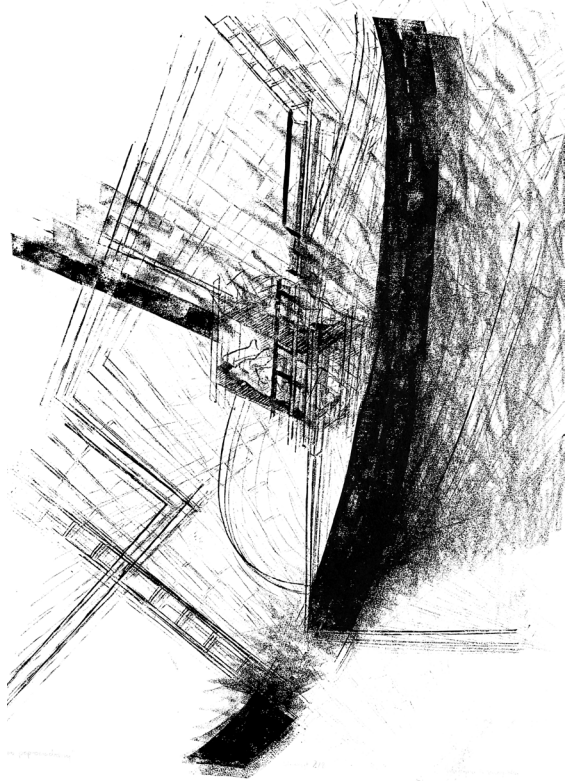
Wykorzystanie własnych słabości w procesie twórczym i przekucie ich na świadome środki budujące obraz. Najczęściej popełniane błędy w warsztacie druku wypukłego, zakomponowane w uporczywie powracające wrażenia senne autorki związane z motywem drogi.

m a t r y c a

linoleum przytwierdzone do kartonu, częściowo matryca ruchoma, dany element może być wyjmowany z całości

o d b i t k a

przesunięcia i zwielokrotnienia matrycy

BARTŁOMIEJ GÓRECKI

////////////////////

o p i s

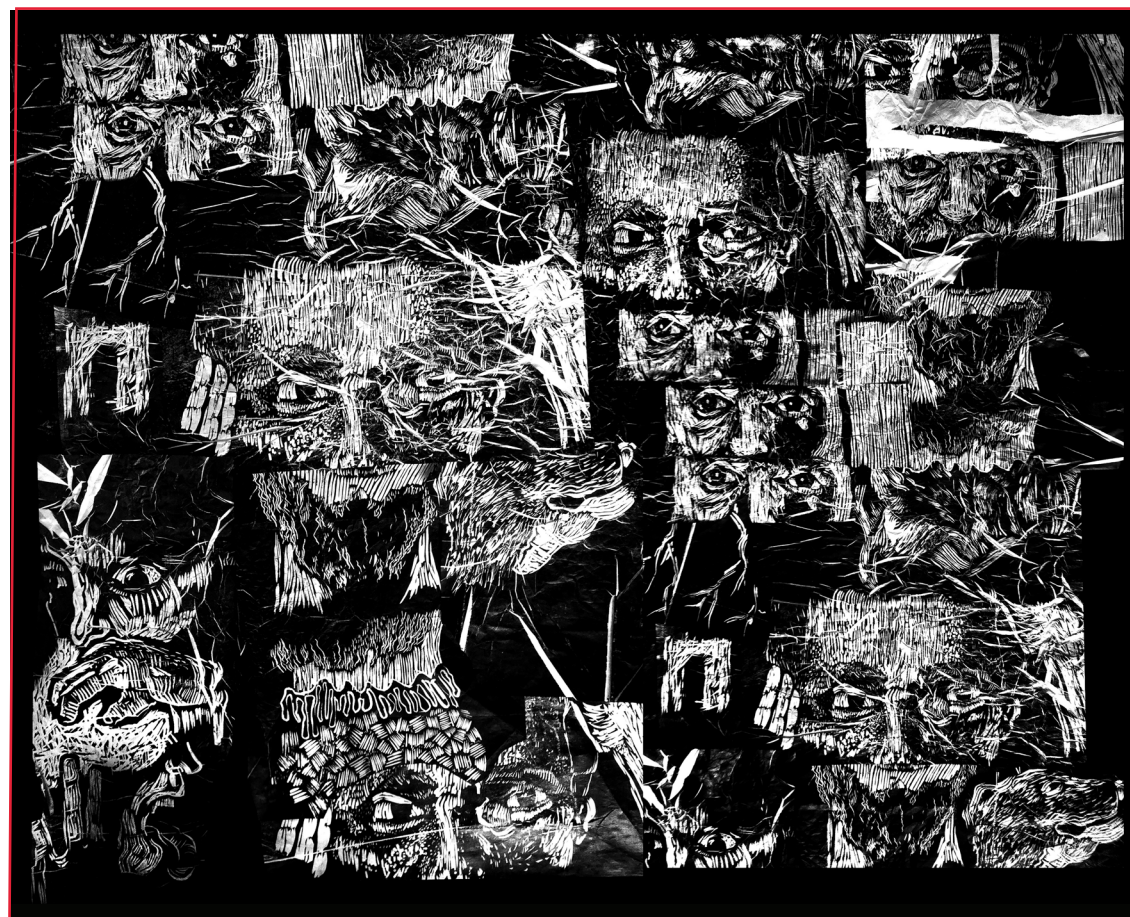
Na wymiętym, a następnie delikatnie rozprostowanym papierze podkładowym matryca tylko z pozoru odbija się właściwie. Po wyprostowaniu papieru, farba drukarska rozchodzi się, ukazując puste pola. Sucha odbitka staje się edytowalna, oferując dowolną konfigurację tematu.

pofragmentowane linoleum

m a t r y c a

gnieciony i rozprostowywany papier podkładowy

o d b i t k a

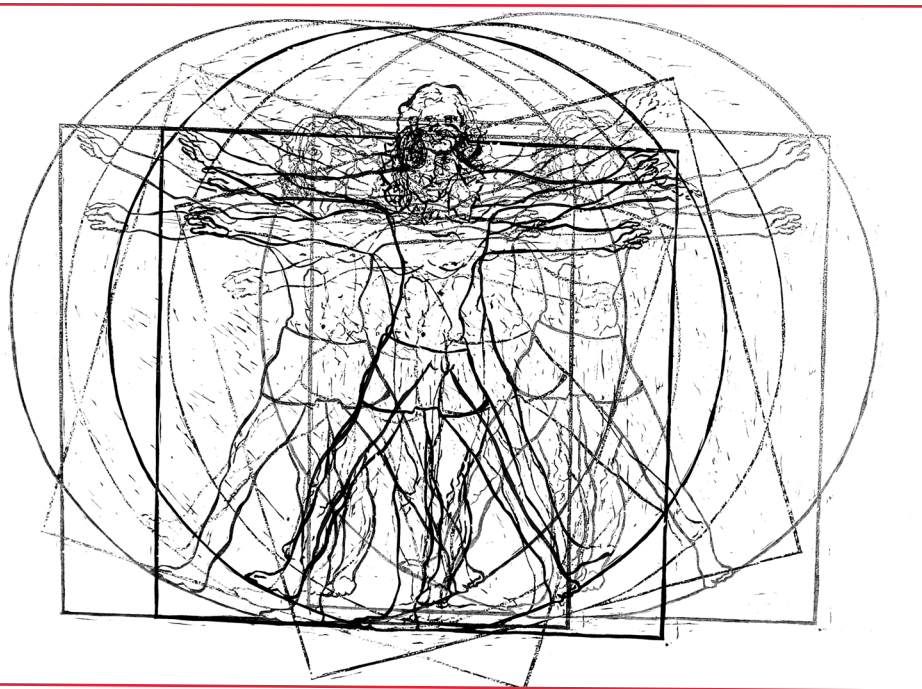
BEZBŁĘDNY
NIENAGANNY
ODTWORZONY
WŁAŚCIWY
POPRAWNY
RZETELNY
SŁUSZNY
ZRĘCZNY
SPRAWNY
TRAFNY

//////////////////// NATALIA PAUL

o p i s Praca przedstawia człowieka witruwiańskiego celowo zaburzonego w proporcjach ciała. Wykorzystane zostały najczęściej popełniane błędy anatomiczne. Dodatkowo na pracy umieściłam korektę błędu – wzór odróżniający się innym kolorem.

m a t r y c a linoleum

o d b i t k a wykonana kilkakrotnie

MICHALINA RUTKOWSKA //////////////////////////////////

Grafika realizowana jest na folii stretch, nawiniętej na trójwymiarowy szkielet. Całość tworzy formę przestrzenną. Ze względu na wybór podłoża, błąd staje się nieunikniony, choć założeniem jest zmierzenie się z nim i próba uniknięcia go.

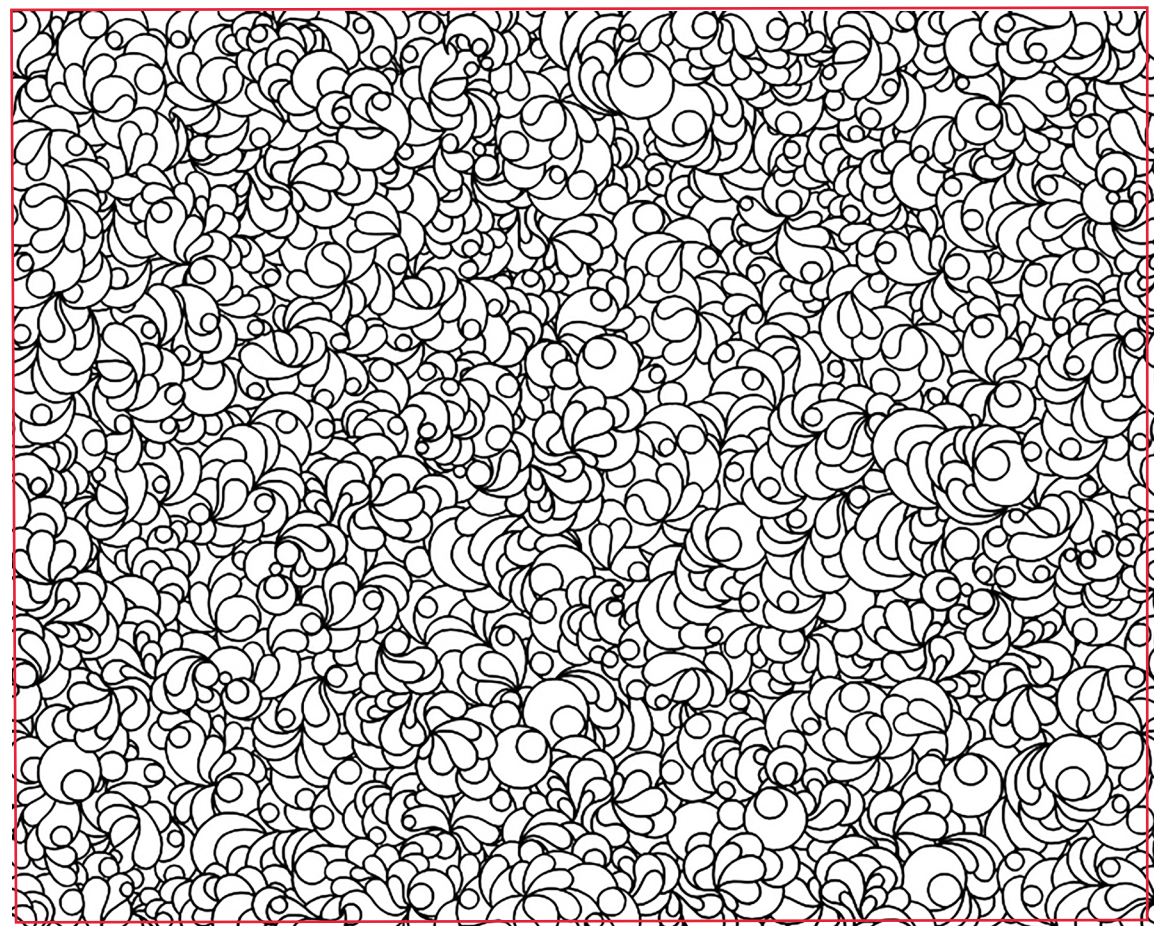
linoleum, w którym z największą starannością został wycięty wzór

na stretch'u oraz przezroczystej folii

o p i s

m a t r y c a

o d b i t k a

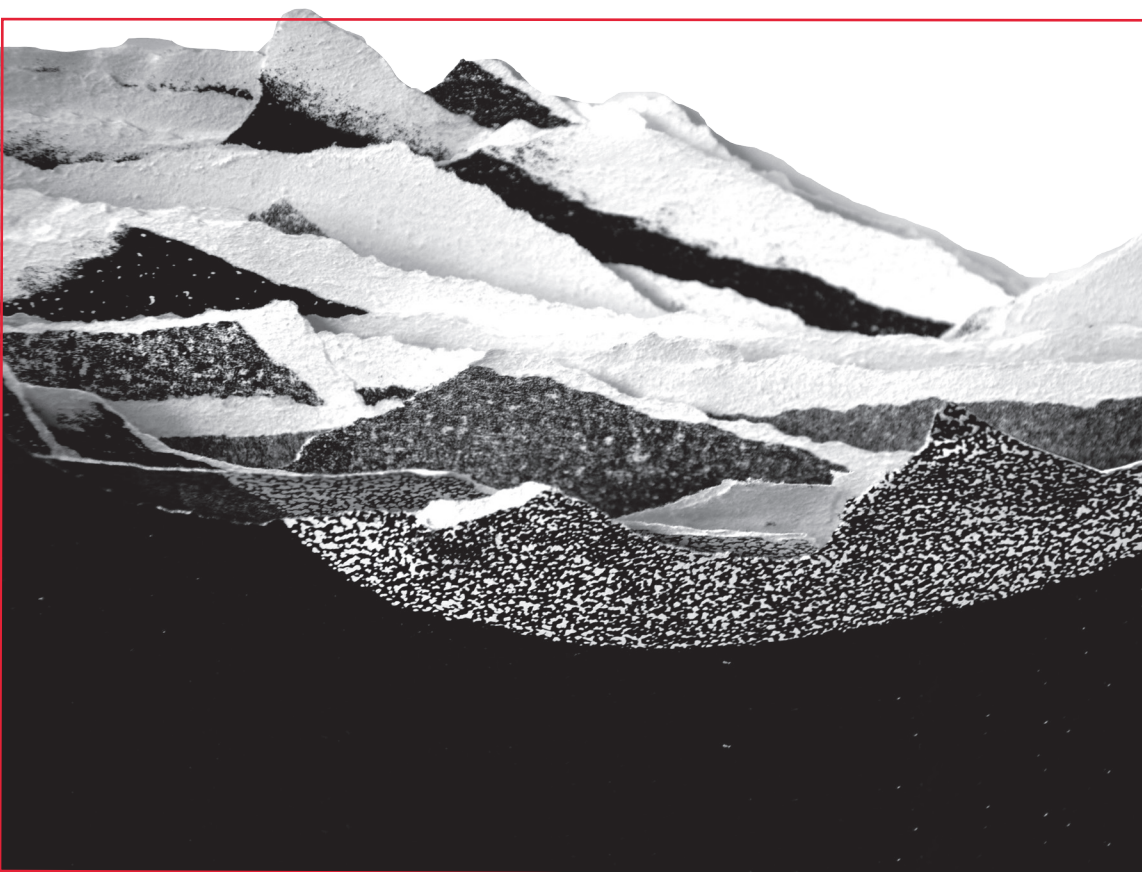

PRZEPADANIE
NIEISTNIENIE
NIEDOMIAR
ATROFIA
UBYTEK
ODRZUT
UTRATA
ZANIK
LUKA
WIĄD

//////////////////// JOANNA HETMAN

o p i s Instalacja graficzna została stworzona na podwalinie dwóch przeciwległych zagadnień-biegunów, jakimi są konstrukcja oraz dekonstrukcja. Dekonstruując stos nieudanych grafik, autorka konstruuje obiekt.

o d b i t k a kilkadziesiąt nieudanych odbitek z archiwum autorki zlepionych w jeden obiekt

ALEKSANDRA KUBACKA //////////////////////////////////

Zastanawiam się nad możliwościami płynącymi z użycia jednej matrycy oraz badam jej potencjał reprodukcyjny. Ile widocznych odbitek można uzyskać jednorazowo z matrycy? Obserwuję stopniowe wytracanie się wyrazistości wzoru.

jest podstawową bazą dla dalszych odbitek

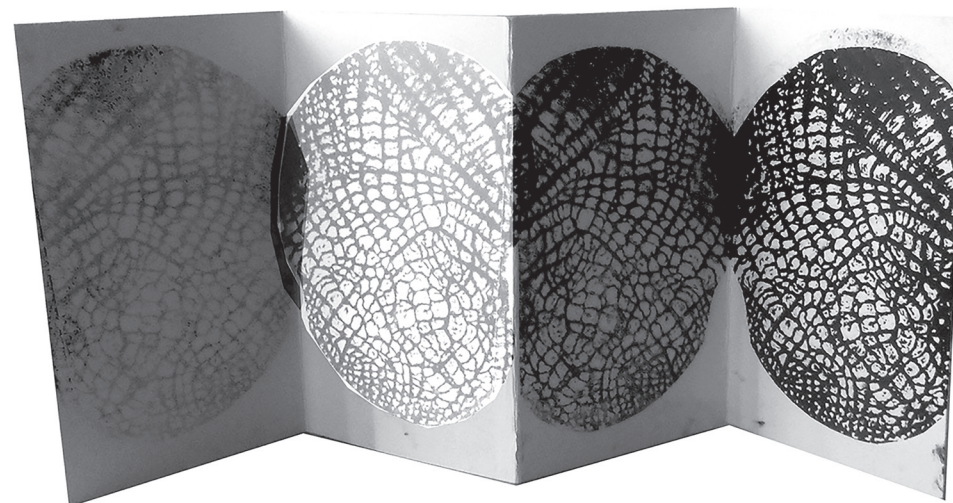
jest wynikiem wielokrotnego odbijania jednej matrycy
służy jedynie do wykonania pierwszej odbitki, potem zmienia się w urządzenie do wytracania niepotrzebnej farby

o p i s

m a t r y c y c a

o d b i t k a

p r a s a

MAREK POŚPIECH

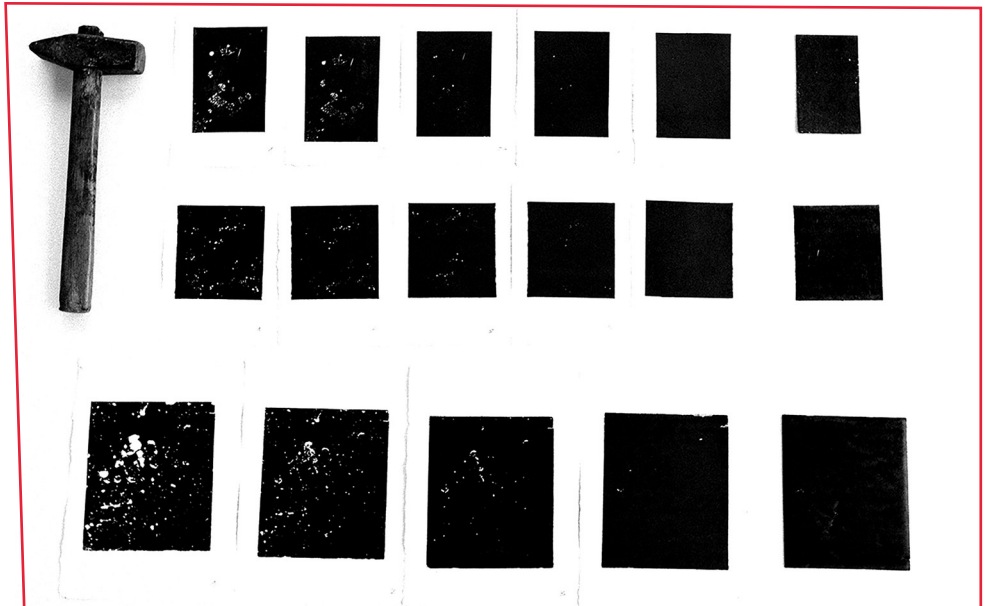
////////////////////

Ściągam ślady ze stopniowo zmieniających się miejsc. Elastyczne materiały, których używam, pozwalają dokładnie odwzorować dane podłoże. Jednakże zapis wgłębień nie będzie trwały ze względu na nietypową matrycę, która nieustannie pracuje podczas poddawania jej dużej sile przy uzyskiwaniu odbitek. Początkowy ślad zaczyna zanikać, co udokumentowane zostaje na kolejnych odbitkach.

o p i s

tworzywa sztuczne – płyty PCV, pianki modelarskie, na których przy pomocy młotka odbijam podłoża w terenie, wypukły wzór stopniowo zanika

m a t r y c a

redakcja

projekt

skład

fotografie

opisy

opieka

artystyczna

teksty

dofinansowane

ze środków

Izabela Łęska

autorzy prac

**prof. Joanna Piech-Kalarus, prof. Mariusz Pałka
dr Natalia Pawlus, mgr Izabela Łęska**

**prof. Joanna Piech-Kalarus, prof. Mariusz Pałka
mgr Izabela Łęska**

**Uniwersytet Śląski w Katowicach
Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach**

KOŁO ARTYSTYCZNO — NAUKOWE
DRZEWORYTNIKÓW I LINORYTNIKÓW "DEHA"
UNIWERSYTET ŚLĄSKI
INSTYTUT SZTUKI W CIESZYNIE

**Joanna Hetman, Natalia Jaworska, Weronika Lalik, Bartłomiej Lipiński,
Monika Macha, Natalia Paul, Ewelina Rivillo, Katarzyna Świerczyńska,
Szymon Tarabura, Aleksandra Wilk**

PRACOWNIA DRUKU WYPUKŁEGO
AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

**Bartłomiej Górecki, Marta Jendrzyca, Beata Kolarczyk, Krzysztof Korab,
Aleksandra Kubacka, Anna Pikuła, Marek Pośpiech, Hanna Rozpara,
Michalina Rutkowska, Anna Świerkosz, Gabriela Weselak**

Katowice — Cieszyn
czerwiec 2016

ISBN 978-83-61822-12-7 978-83-61424-85-7